

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اساسنامه
شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران»
(اعاده شده از شورای نگهبان (۱))

مخصوص صحن علنی

مشخصات لایحه

مقدمه

دولت به منظور تمدید مهلت قانون اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۴۰۰/۴/۷ لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران را تقدیم مجلس شورای اسلامی نمود و در تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۶ این لایحه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و پس از ارسال به شورای محترم نگهبان، مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفت و به مجلس شورای اسلامی اعاده گردید. کمیسیون محترم صنایع و معادن به منظور رفع ایرادات شورای نگهبان در تاریخ ۱۴۰۱/۱/۱۵ لایحه مذکور را با اصلاحاتی به تصویب رساند که در ادامه به بررسی آن خواهیم پرداخت:

شماره ثبت:

۷۱۳

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

۱۰۳۷

تبیین ایرادات شورای نگهبان

دفتر مطالعات حقوقی

شورای محترم نگهبان به موجب نظریه شماره ۱۰۲/۲۹۷۹۲ مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران را دارای ایرادات زیر دانسته است:

مشخصات گزارش

مغایرت با اصل (۷۴) قانون اساسی

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۸۰۲۵-۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۱/۲۰

شورای نگهبان در اولین ایراد خویش بیان نموده است: «تبصره ماده واحده، از جهت الزام دولت به ارائه لایحه، مغایر اصل (۷۴) قانون اساسی شناخته شد». توضیح آنکه در تبصره ماده واحده مقرر شده بود: «دولت موظف است ۶ ماه قبل از اتمام مدت اجرای آزمایشی قانون اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، ارزیابی لازم از اجرای قانون را انجام داده و لایحه دائمی شدن قانون مذکور را به مجلس ارائه نماید.» با این تبصره مجلس شورای اسلامی دولت را ملزم به ارائه لایحه نموده بود و براین اساس شورای محترم نگهبان تبصره مذکور را به جهت الزام دولت به ارائه لایحه، مغایر با اصل (۷۴) قانون اساسی تشخیص داد.

کمیسیون محترم صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی به منظور رفع ایراد شورای نگهبان، تبصره ماده واحده را به عنوان تبصره (۱) اصلاح کرده و به موجب آن مقرر نمود: «دولت موظف است در اجرای تبصره (۱) ماده (۱۶۳) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی در خصوص اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.» در تبصره (۱) ماده (۱۶۳) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مقرر شده است: «دولت باید حداقل ۶ ماه قبل از پایان مدت آزمایشی قانون مذکور جهت تمدید یا تعیین تکلیف دائمی آن، اقدام قانونی لازم را معمول دارد.» بنابراین کمیسیون محترم صنایع و معادن با استناد به این تبصره، دولت را ملزم کرده است در خصوص اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران اقدام قانونی لازم را به عمل آورد. اما علیرغم اصلاح صورت گرفته توسط کمیسیون، به نظر می‌رسد اقدام قانونی لازم در مصوبه کمیسیون صنایع و معادن دارای ابهام می‌باشد و اگر منظور از آن الزام دولت به تقدیم لایحه به مجلس شورای اسلامی باشد، ممکن است توسط شورای نگهبان مجدداً با ایراد مواجه شود؛ بنابراین پیشنهاد می‌گردد تبصره مذکور حذف گردد.

مغایرت با بند «۱۰» اصل (۳) قانون اساسی

شورای نگهبان در دومین ایراد خود بیان نموده است: «در مواد ۱۰ و ۳۰ اساسنامه، عدم ذکر شرط وثاقت و امانت برای اعضای هیئت مدیره و کمیسیون مذکور، خلاف شرع و مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.» در واقع شورای نگهبان عدم تصریح به شرط امانت و وثاقت برای اعضای هیئت مدیره شرکت ملی پست و اعضای کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات را مغایر نظام اداری صحیح و بند «۱۰» اصل (۳) قانون اساسی تشخیص داده است. کمیسیون محترم نیز برای رفع ایراد شورای نگهبان، یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به ماده واحده الحاق نموده و در آن مقرر کرده است: «در مواد (۱۰) و (۳۰) اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، رعایت شرط وثاقت و امانت برای اعضای هیئت مدیره و کمیسیون مزبور الزامی است.» بنابراین با توجه به اصلاحی که توسط کمیسیون محترم صورت گرفته است و در تبصره الحاقی شرط وثاقت و امانت، برای اعضای هیئت مدیره شرکت ملی پست و کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در مواد (۱۰) و (۳۰) قانون اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵ الزامی دانسته شده است؛ به نظر می‌رسد ایراد شورای نگهبان رفع شده است و تصویب آن مورد پیشنهاد است.

نتیجه‌گیری

بنابر مراتب فوق‌الذکر، با توجه به اصلاحات صورت گرفته توسط کمیسیون محترم صنایع و معادن، هرچند ایراد مغایرت با نظام اداری صحیح و بند «۱۰» اصل (۳) قانون اساسی با افزودن شرط «وثاقت» و «امانت» برای اعضای هیات مدیره شرکت ملی پست و کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات مرتفع گردیده است، اما در خصوص رفع ایراد دیگر شورای نگهبان مبنی بر مغایرت با اصل (۷۴) قانون اساسی، ابهام وجود دارد، توضیح آنکه هرچند کمیسیون صنایع و معادن، اجبار دولت به ارائه لایحه به مجلس را از تبصره (۱) ماده واحده حذف نموده و دولت مکلف به انجام «اقدام قانونی لازم» شده است، اما با توجه به ابهام در مفهوم «اقدام قانونی لازم» ممکن است مجدداً توسط شورای نگهبان مورد ایراد واقع شود. بنابراین پیشنهاد می‌گردد تبصره مذکور حذف شود.

شماره تبصره	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح
۱		✓		
۲	✓			

شماره تبصره	مصوبه کمیسیون برای رفع ایرادات شورای نگهبان	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱	دولت موظف است در اجرای تبصره (۱) ماده (۱۶۳) قانون آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی در خصوص اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران اقدام قانونی لازم را به عمل آورد		*			به نظر می‌رسد عبارت «اقدام قانونی لازم» در مصوبه کمیسیون صنایع و معادن دارای ابهام باشد و اگر منظور از آن الزام دولت به تقدیم لایحه به مجلس شورای اسلامی باشد، ممکن است از طرف شورای نگهبان مجدداً با ایراد مواجه شود. بنابراین پیشنهاد می‌گردد این تبصره حذف گردد.	
۲	در مواد (۱۰) و (۳۰) اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، رعایت شرط وثاقت و امانت برای اعضای هیأت مدیره و کمیسیون مزبور الزامی است.		*			با توجه به اصلاحی که توسط کمیسیون محترم صورت گرفته است و در تبصره الحاقی شرط وثاقت و امانت برای اعضای هیأت مدیره شرکت ملی پست و کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در مواد (۱۰) و (۳۰) الزامی دانسته شده است؛ به نظر می‌رسد ایراد شورای نگهبان رفع شده است و تصویب آن مورد پیشنهاد است.	